

Handläggare:
Margareta Blom, tel 08-508 18 009
Bosse Dannert, tel 08-508 18 040

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2009-11-19

Redovisning av genomförandet av strategin för utveckling av förebyggande arbete för barn och ungdom

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner redovisningen.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Inger Norman
avdelningschef

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har i juni 2009 antagit en strategi för utveckling av det förebyggande arbetet inom barn- och ungdomsverksamheten i Farsta stadsdelsområde. Inriktningen är att utveckla stödinsatser på hemmaplan och att i bred samverkan utveckla det förebyggande arbetet. Genomförandet av strategin måste göras steg för steg. Efter förberedelser har nu ett antal åtgärder fastställts. Genomförandet av dessa har påbörjats eller ska just påbörjas.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för barn och ungdom.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden antog den 11 juni 2009 en långsiktig strategi för utveckling av det förebyggande arbetet inom barn- och ungdomsverksamheten i Farsta stadsdelsområde. Strategins inriktning är att förvaltningen långsiktigt ska utveckla stödinsatser på hemmaplan, i bred samverkan utveckla det förebyggande arbetet och samtidigt se till att resurserna för barn och ungdomar används effektivt.

Utgångspunkt för strategin är behovet hos alla barnfamiljer i Farsta, men särskilt de som är i behov av samhällets stöd. För dessa handlar det ofta om psykisk ohälsa, arbetslöshet, missbruk och andra problem som leder till ett socialt utanförskap. Stadsdelsförvaltningen har ett förebyggande arbete med en relativt stor fritids- och fältorganisation, öppna förskolor, parklekar och fritidsgårdar. Detta har dock inte kunnat förhindra att behovet av insatser från individ- och familjeomsorgen ökat.

Redovisning av strategins genomförande

Strategin omfattar följande utvecklingsområden:

- Generellt förebyggande arbete i stadsdelsområdet
- Förebyggande arbete riktat till grupper
- Förebyggande arbete riktat till individer

Strategin ska vara långsiktig. Genomförandet kräver därför att arbetet för barn, ungdomar och familjer läggs om steg för steg, så att syftet med strategin ska kunna förverkligas. De åtgärder som hittills har fastställts presenteras här. Ett genomförande har påbörjats. Fler planerade åtgärder kommer att fastställas och redovisas efterhand.

Det generellt förebyggande arbetet inom förskola och fritid

Förskolan har en viktig roll i att skapa goda förutsättningar för föräldrar att mötas. Föräldrar som är osäkra i sin roll kan behöva stöd. Personal på förskolan ska på sikt kunna handleda föräldrarna kring föräldrarollen.

Förvaltningens åtgärd: Förskolans stöd till föräldrar behöver utvecklas. Detta ska ske genom att utveckla samverkan med föräldrarna samt att ta reda på vilka frågeställningar de upplever viktiga utifrån föräldrarollen. Tid avsätts på ordinarie föräldramöten för att möjliggöra dessa samtal. Förskolepersonal erbjuds utbildning i metodiken vägledande samtal med start i december 2009.

Öppna förskolan har en verksamhetsform som kan vara en bra utgångspunkt för stöd till familjer med särskilda behov.

Förvaltningens åtgärd: Öppna förskolan och förskolan i Farsta strand påbörjar i november ett samarbete där de utbyter information om varandras verksamheter. Öppna förskolan, bl a Fagerlid i Hökarängen, får idag fler besök av föräldrar med utländsk bakgrund. En tanke är att se hur samarbetet i Farsta strand skulle kunna öka möjligheten att nå fler från denna målgrupp.

Öppen förskola för unga föräldrar erbjuds en gång i veckan på fritidsgården Tuben. Där ges stöd till de unga föräldrarna, främst kring föräldrarollen.

Psykologen vid förskolans stödenhet handleder öppna förskolans personal.

Samarbetet med individ- och familjeomsorgen utvecklas för att hitta former för stöd till besökande föräldrar. Fr o m december 2009 anordnas möten med öppna förskolan, utredande socialsekreterare, familjebehandlare och familjepedagoger.

En av de sex öppna förskolorna föreslås få ett uppdrag att utveckla stödet till besökande föräldrar, när det finns social och psykisk problematik. Kompetens kan tillföras av en familjepedagog. Personella resurser kan tillföras från individ- och familjeomsorgen under vissa tider varje månad.

Parklekarna är träffpunkter för barn och föräldrar i lokalområdet. Även föräldrar och barn med särskilda behov använder sig av verksamheterna.

Förvaltningens åtgärd: Verksamheten i parklekarna utvecklas. Personalen ges under våren 2010 en utbildning där syftet bl a är att stärka personalens förståelse för vilken betydelse verksamheten kan ha för alla barnfamiljer, inklusive familjer med särskilda behov.

Fritidsgårdarna. Alla ska vara välkomna. Fritidsgårdarna har också en uppgift att försöka fånga upp och aktivera de ungdomar som befinner sig i riskzon.

Förvaltningens åtgärd: Fritidsgården i Farsta strand har under hösten haft öppet en dag i veckan för enbart flickor. Ca 15-20 flickor har kommit dessa kvällar. Resultatet har blivit att fler flickor nu även besöker fritidsgården på dagar då pojkarna tidigare varit i majoritet.

En strategi utarbetas inför 2010 för att motverka den oro som finns bland ungdomar, bl a i Farsta strand, Hökarängen och Gubbängen.

Kontakt ska skapas med ungdomar som befinner sig i riskzon. Detta sker genom att fältassistenter, kvalificerade kontaktpersoner och fritidens personal under de närmaste månaderna ska identifiera vilka ungdomar som inte går på fritidsgårdarna.

Målsättningen är att bjuda in ungdomarna till möten.

Andra verksamheter. Temabaserad föreläsningsserie på kvällstid för föräldrar, sommarkoloni, badbussar, tonårsläger och dagaktiviteter mm.

Förvaltningens åtgärd: Föreläsningar kommer att erbjudas under våren 2010. De övriga aktiviteterna ska även fortsättningsvis erbjudas.

Det förebyggande arbetet på gruppnivå

Samverkan i förebyggande syfte

Samverkan med polis, skola, förskola, barn- och ungdomspsykiatri (BUP), mödravårdscentral (MVC), barnavårdscentral (BVC), ungdomsmottagning och Söderledskyrkan.

Förvaltningens åtgärder: Operativa möten hålls nu tillsammans med polisen för att ta upp vad som är aktuellt och vilka ungdomar som är aktuella, framför allt när det gäller kriminalitet. Samordnad insats mot cannabis med fältassistenter, kvalificerad kontaktperson och den yttre ungdomsgruppen inom polisen.

Gruppverksamheter för barn och familjer

Förvaltningens gruppverksamheter med metoder för olika behov fortsätter att utvecklas och breddas.

Förvaltningens åtgärder: Familjeverkstan startade den 5 oktober 2009. Föräldrar erbjuds i studiecirkelform nio gruppträffar, totalt 27 studietimmar, för att diskutera hur de på ett positivt sätt kan kommunicera och samspela med sina barn. Tre grupper med sammanlagt 23 deltagare har startat. En fjärde grupp är planerad till våren 2010.

Humlan, gruppverksamhet för barn till missbrukare i samarbete med *BALANS*, pedagogiskt behandlingsprogram.

Förvaltningens åtgärd: Förvaltningen bidrar fr o m hösten med ett utökat antal gruppleddartimmar i Humlan. Verksamheten har utvidgats och erbjuder nu parallellt en gruppaktivitet för föräldrarna till de deltagande barnen.

Pappor till placerade barn erbjuds gruppverksamhet. Fältassistenter startar i november en flickgrupp med sex flickor där kolloverksamhet också ingår. De sex mammorna till dessa flickor ges möjlighet att parallellt delta i en egen grupp.

Kvalificerad kontaktperson för flickor

Gruppen flickor med problematik i riskzonen har ökat. Förvaltningen ökar därför insatserna och stödet runt stadsdelsområdets flickor.

Förvaltningens åtgärd: En särskilt kvalificerad kontaktperson har tidigare anlitats för att arbeta med pojkar i riskzonen. I juni 2009 anställdes en kvalificerad kontaktperson för flickor.

Motverka kriminalitet bland ungdomar

Samverkan mellan berörda myndigheter, framför allt mellan socialtjänst och polis, är en förutsättning för det förebyggande arbetet. En fungerande kommunikation behövs.

Förvaltningens planering: Inom Familjestödsenheten utreds för närvarande ett nytt arbetssätt. Dels behövs en kartläggning av målgruppen, familjesystem och nätverk, dels behövs att insatser ges i en samverkan mellan familjestödsenheten, enheten för försörjningsstöd, utredande socialsekreterare (ungdom), vuxenenheten, fritiden, Jobbtorget, polisen, Farsta gymnasium och psykiatri. Familjestödsenheten kommer

att tillsammans med samverkanspartners, främst polisen, arbeta fram gemensamma mål, styrning och struktur. Att utveckla samsyn och att ungdomarna möts av samma signaler från flera håll, ökar effektiviteten i arbetet.

Ungdomsmottagningen

Farstas ungdomsmottagning är mycket välbesökt, bl a då Farsta har en mycket hög andel flickor med oönskade graviditeter och högt antal ungdomar med klamydia. Det behövs skolklassbesök, preventivmedelsrådgivning, graviditetstester och krissamtal efter övergrepp och svåra familjesituationer mm.

Förvaltningens åtgärd: Kuratorsresursen utökades i augusti 2009 med 0,25 tjänst. Det finns ett behov av förstärkning gentemot pojkar. Ett program för detta är under utarbetande och kommer att presenteras i samband med verksamhetsplanen 2010.

Kvinnofrid

Våldsutsatta och traumatiserade barn och mödrar är i stort behov av stöd och behandlingskontakt.

Förvaltningens åtgärd: Barn som bevittnat eller utsatts för våld erbjuds som tidigare Trappansamtal. Fr o m november 2009 erbjuds kvinnor som utsatts för våld tio strukturerade samtal med familjebehandlare.

Det förebyggande arbetet på individnivå

Socialekreterarnas utredningsarbete för barn och ungdom har utvecklats under de senaste två åren. Bedömningarna vid valet av insatser görs med tydligare inriktning på vilka resultat som kan förväntas. Vid placeringar görs fortlöpande uppföljningar av resultatet så att insatserna omprövas vid behov. Det har t ex medfört att jourhem idag används i mindre utsträckning.

Förvaltningens åtgärd: Innan ett barn eller en ungdom placeras på ett behandlingshem ska alternativa insatser på hemmaplan prövas. Varje placeringsärende granskas av chefer, både på avdelnings- och enhetsnivå.

Metoder för utslussningen från behandlingshem

Förvaltningens åtgärd: I oktober tillsattes en arbetsgrupp med enhetschefer och biträdande enhetschefer för att utarbeta en modell för hur utslussningen från behandlingshem kan förstärkas genom att boende och sysselsättning kan ordnas.

Sysselsättning för ungdomar

Placerade ungdomar behöver bl a sysselsättning för att placeringen ska kunna avslutas. Ungdomar i riskzonen behöver sysselsättning för att inte hamna i ett utanförskap.

Förvaltningens åtgärd: En arbetsgrupp utreder hur sysselsättning ska kunna erbjudas. Det behövs samverkan med Jobbtorg och förvaltningens enhet för försörjningsstöd. Ett förslag som arbetsgruppen utreder är om en anställning av en särskild "coach"

skulle kunna ge ett bra stöd för ungdomarna att komma ut i arbetslivet eller skaffa sig utbildning. Åtgärden presenteras i verksamhetsplanen för 2010.

Stödboende för ungdomar

Förvaltningen erbjuder 11 platser i träningslägenhet för ungdomar som inte kan bo hemma eller som slussas ut från behandlingshem. Ungdomarna bor idag kvar under en längre tid än vad som var planerat. En ökad genomströmning är önskvärd. Det förutsätter att boende i olika former med olika kravnivå kan erbjudas. Behovet av boende är stort. Fler ungdomsboenden behövs.

Förvaltningens åtgärd: Möjligheten att starta ett nytt boende för fler ungdomar utreds för närvarande. Ett eventuellt genomförande kostnadsberäknas i samband med verksamhetsplaneringen för 2010.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner redovisningen av förvaltningens hittillsvarande arbete att genomföra strategin för utveckling av förebyggande arbete för barn och ungdomar.